

รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา ในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

A Model of Enhancing Vocational Learners' Competency in the
21st Century through the Result-based Management (RBM)
at Saraburi Vocational College

ไสว สีบุญจันต์

ผู้อำนวยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี Email: kotchakorn.kul@rsc.ac.th

Received: 2021-10-18 Revised: 2022-04-29 Accepted: 2022-05-01

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี 2) สร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี 3) ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสถานประกอบการ
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบด้วยการดำเนินการตามโครงการจำนวน 4 โครงการภายใต้กลยุทธ์หลัก กำหนดการทดลองใช้ปีการศึกษา 2562 (ปีงบประมาณ 2562 - 2563)
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

ผลการวิจัย พบว่า

สภาพการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31$, S.D =.289) และมีแนวทาง

การเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยจะต้องกำหนดวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 และควรมีกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) สมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 3) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อโครงการที่ทดลองใช้รูปแบบ พบว่าโดยภาพรวม มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับความคิดเห็นต่อคู่มือการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี พบว่า ผู้เรียนมีทักษะด้านความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการประยุกต์ใช้ ทักษะชีวิตและการทำงานตรงตามศตวรรษที่ 21 โดยความพึงพอใจของชุมชนและสถานประกอบการต่อคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาหลังการใช้รูปแบบ โดยภาพรวม สถานประกอบการและชุมชนมีความพึงพอใจในผู้สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $S.D = .147$) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหลังการทดลองใช้รูปแบบการประเมินด้านทักษะความรู้ ด้านทักษะการคิด ด้านทักษะการประยุกต์ใช้ ด้านทักษะชีวิต และด้านทักษะการทำงานมีคะแนนเฉลี่ย ในปีการศึกษา 2561 ร้อยละ 88.86 ปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 94.08 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.87

ผลการดำเนินงานตามรูปแบบ ส่งผลให้สถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นที่ยอมรับของสังคม ได้รับรางวัลและเกียรติบัตรระดับนานาชาติ ระดับชาติ และระดับภาค

คำสำคัญ: การเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา / การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

Abstract

The research aimed to 1) study the conditions and guidelines for enhancing the competency of vocational learners in the 21st century by using the result-based management (RBM) in Saraburi Vocational College; 2) create RBM Model to enhance the competency of learners in the 21st century by using the result-based management in Saraburi Vocational College; 3) practice RBM Model in Saraburi Vocational College; and; 4) evaluate and assess the practice RBM Model, Saraburi Vocational College. The study consisted of 4 steps as follows: Step 1: analyzing the current conditions and guideline to enhance the competency of vocational learners in the 21st century via the target groups of administrators, teachers, learners, parents, communities and entrepreneurs; Step 2: creating the model of enhancing vocational learners' competency in the 21st century through the result-based management in Saraburi Vocational College; Step 3: trial practicing the model by executing 4 projects



under the main strategy in the academic year 2019 (Fiscal Year 2019 – 2020); and; Step 4: evaluating the practice of the model for enhancing the competency of vocational learners in the 21st century by using the result-based management in Saraburi Vocational College.

The research results were as followed:

According to the conditions for enhancing the competency of vocational learners in the 21st century by using the result-based management in Saraburi Vocational College, the overall mean was at a moderate level ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .289) and the guidelines for enhancing the competency of vocational learners would have to determine the methods for enhancing learner competency of vocational learners in the 21st century and there should be a process to enhancing them.

There were 3 main components according to the model for enhancing the competency of vocational learners in the 21st century by using the result-based management in Saraburi Vocational College which were: 1) the competency of vocational learners in the 21st century, 2) the methods for enhancing them, and, 3) the processes for enhancing them by using the model of the result-based management. Concerning the study on the participations' satisfaction towards the projects joined, it was found that they had the satisfactions towards the project activities at the highest level and the opinion on the model manual at the high level.

Regarding the result of using the model of enhancing vocational learners' competency in the 21st century through the result-based management in Saraburi Vocational College, it was found that the learners had knowledge skills, thinking skills, implementation skills, working and living skills which could meet the requirements. The communities' and entrepreneurs' satisfactions towards the qualities of college graduate after using the model, in overall, were at the highest level. ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .147). The learning achievement of learners after the implementation of the model, the result showed that the average score of knowledge skills, cognitive thinking skills, implementation skills, working and living skills in academic year 2018 was at 88.86% and the one in the academic year 2019 was at 94.08% which had an increase of 5.87%.

The performance of the implementation of the model affected the educational institutions, administrators, teachers and learners in terms of the acceptance by the society as well as awards and certificates at the international, national and regional levels.

Keywords: Enhancing the competency of vocational learners / the result-based management

1. บทนำ

จากแนวคิดความจำเป็นของการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) พบว่าประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ อัตราการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรในประเทศไทย กำลังเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี 2564 และสูงสุดในปี 2574 โดยอัตราการพึ่งพิงของประชากรของประเทศไทย (สัดส่วนจำนวนประชากรซึ่งมีอายุ 0-14 ปี และมากกว่า 65 ปี ต่อจำนวนประชากรวัยทำงานในช่วงอายุ 15-24 ปี) จะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 20 ในปี 2560 เป็นกว่าร้อยละ 50 [1] กล่าวคือ วัยแรงงานต้องดูแลเด็กและผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ดังนั้นการพัฒนาประเทศไทยจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 เร่งพัฒนาเยาวชนของชาติ ให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตของประเทศและสามารถมีส่วนร่วมเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ที่กำหนดถึงคุณลักษณะของเยาวชน ว่าต้องมีทักษะคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ นิสัยใฝ่เรียนรู้ จิตสำนึก ดีงาม มีวินัย รู้คุณค่าความเป็นไทย มีสุขภาพกายและใจที่ดี ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา โดยการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท [2] การจัดการศึกษาควรจะมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนมีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมในอนาคต การปรับปรุงระบบการศึกษาและการพัฒนาทักษะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี รวมทั้งจะช่วยเพิ่มศักยภาพ โอกาส และความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจภายในประเทศและด้วยแนวโน้มการเป็นสังคมผู้สูงอายุและสัดส่วนของประชากรในวัยทำงานที่ลดลง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะ ถือเป็นปัจจัยสำคัญของความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคต ดังนั้น การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยรวมจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งปัจจุบันสังคมไทยกำลังเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เพื่อให้การศึกษาสามารถสร้างผลผลิตได้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจะใช้การบริหารแบบตั้งรับไม่ได้อีกต่อไป ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน จำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดี ด้านหลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจดจำเนื้อหาวิชา เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริงและลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงและต่อยอดความรู้ที่ได้ด้วยตนเอง จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ไม่เน้นความรู้ (Knowledge) แต่เน้นทักษะ (Skills) ต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้สึกท้าทายความสามารถ เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการเรียนแบบปฏิบัติ [3] ผู้สอนต้องสามารถสร้างและออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเกื้อหนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้ อย่างมีเป้าหมาย การเชื่อมโยงความรู้หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนและสังคมโดยรวม จัดการเรียนรู้ผ่านบริบทความเป็นจริงและการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่าสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งคุณลักษณะของเด็กไทย

ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ประการได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี [4] การจัดการศึกษาดังกล่าวถือเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานทั้งภายในและนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ พัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

แนวความคิดการจัดการอาชีวศึกษา ตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ.2560-2579) กำหนดพันธกิจสำคัญ ได้แก่ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระให้มีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากล โดยกำหนดมุ่งเน้นคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป สมรรถนะวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมอาชีวศึกษาให้กับผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา คือ ความเป็นมืออาชีพ (Professional) ความร่วมมือ (Cooperation) และคุณธรรม (Merit) [5] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีบทบาทสำคัญและรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพ และเลี้ยงดูตนเองได้ รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถทางการแข่งขัน พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา มุ่งสู่ ความเป็นเลิศให้เป็นที่ยอมรับมีคุณภาพมาตรฐาน ระดับนานาชาติ [6] การสร้างอาชีวศึกษา ให้มีความเป็นเลิศควรมีการพัฒนาแบบครบวงจร ทั้งด้านหลักสูตร ครูผู้สอน สื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยี สมัยใหม่ จัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้มีความเป็นสากลและร่วมมือกับต่างประเทศมากขึ้น พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้ทันกับความก้าวหน้าของเศรษฐกิจโลกและระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนั้นเป้าหมายของทุกสถานศึกษา ต้องการผู้นำที่มีความเป็นมืออาชีพ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน นำพาสถานศึกษาก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ

จากการศึกษาแนวทางพัฒนาการอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าว การจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการผลิตและพัฒนาคนให้มีสมรรถนะตามความต้องการของสถานประกอบการ แต่ปัญหาการผลิตกำลังคนของอาชีวศึกษาในปัจจุบัน พบว่า ด้านผู้เรียนอาชีวศึกษาขาดทักษะในการสร้างงาน สร้างอาชีพ ขาดทักษะการสื่อสารทั้งด้านภาษา เทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ ขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการทำงาน เป็นทีม ความตรงต่อเวลา ความอดทนรวมทั้งความภาคภูมิใจต่อองค์กร [7] นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยผลการพัฒนา ด้านคุณภาพการศึกษาของอาชีวศึกษา พบว่า ผู้เรียนไม่นิยมเรียนประเภทอาชีวศึกษา จึงมีส่วนน้อยกว่าผู้เรียนประเภทสามัญศึกษา ทำให้มีการขาดแคลนแรงงานระดับกลางรวมไปถึง ผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา ลาออกกลางคัน จำนวนมากและนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีแนวโน้ม ลดลง เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่มุ่งเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัย รวมทั้งปัญหาการขาดแคลนแรงงานสายวิชาชีพ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณของ ผู้เรียนอาชีวศึกษา เกิดจากสถานศึกษาภาครัฐ และสถานประกอบการ ไม่ได้มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน [8] จากปัญหาดังกล่าวการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา

จึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้สิ่งสำคัญขึ้นอยู่กับระบบการศึกษามีการส่งเสริมด้านนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน ต้องมีการบริหารจัดการศึกษาให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามีทักษะการอ่าน การเขียน ทักษะด้านคณิตศาสตร์ รวมทั้งทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือและความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการสร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง [4] การเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนด้านอาชีวศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาสามารถเติมเต็มศักยภาพให้ผู้เรียนเติบโตได้จน ‘สุดความสามารถ’ ของแต่ละคนตามความถนัดและความต้องการของตน ระบบการศึกษาต้องสามารถเสนอทางเลือกที่มีคุณภาพให้ผู้เรียนได้เลือกอย่างหลากหลาย จนผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัดและความต้องการของตนได้อย่างแท้จริง

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี เป็นสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.) บริหารจัดการศึกษายภายใต้กรอบการประกันคุณภาพตามมาตรฐานอาชีวศึกษา ผ่านการประเมินรับรองคุณภาพสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) พบว่า ผลประเมินในภาพรวม มีค่าคะแนนเท่ากับ 78.03 ระดับคุณภาพ ดี แต่สิ่งที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรีควรพัฒนา ได้แก่ พัฒนางานด้านวิชาการทุกสาขา ให้เข้าสู่การแข่งขันเพื่อสร้างชื่อเสียงให้สถานศึกษา โดยวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณ หรือจัดหาแหล่งทุน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนา เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนและครูผู้สอนให้ครบทุกสาขาวิชา [9] จากข้อเสนอแนะผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการวิทยาลัย เห็นความสำคัญในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตอบสนองจุดเน้นยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) ได้แก่ การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะที่สำคัญได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ ซึ่งทักษะด้านการเรียนรู้จะเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเข้าสู่โลกแห่งการทำงานที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทักษะความรู้ที่จำเป็นได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา การสื่อสารและความร่วมมือ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการแก้ปัญหาและการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถือเป็นทักษะที่จำเป็นต่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และควรได้รับการส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าสู่การแข่งขันได้ในอนาคต ซึ่งสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่หลักที่จะบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษา รองรับการพัฒนาประเทศ พัฒนาระบบครูผู้สอน การปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

เพื่อตอบสนองจุดเน้นตามนโยบายการศึกษาดังกล่าว แนวทางการบริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยนำแนวคิดหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management) มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์กรโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวคิดหลักการเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตรและกิจกรรม รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ หรือทรัพยากร เพื่อร่วมกันกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมให้ผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี มีสมรรถนะ

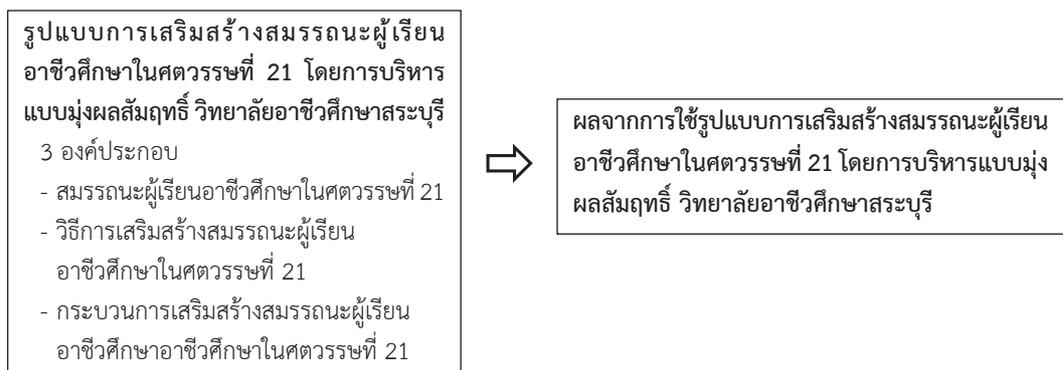
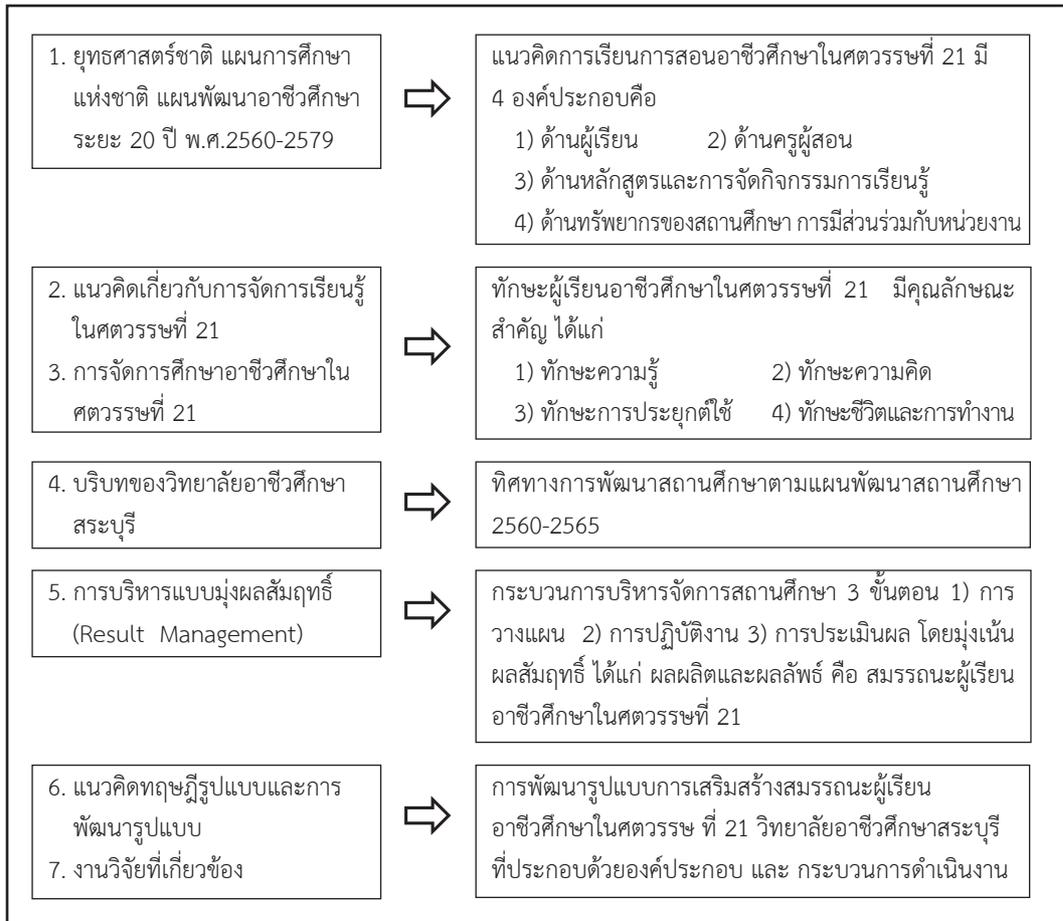
ตรงตามคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กำหนดเป้าหมาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม มีการเปรียบเทียบ ผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่กำหนด มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์เป็นหลัก คือความสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน อาชีวศึกษามีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานและทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ระบบการประเมินผลงานที่อาศัย ตัวชี้วัด เป็นตัวสะท้อนผลงาน ให้ออกมาเป็นรูปธรรม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาวิทยาลัย อาชีวศึกษาสระบุรี โดยมุ่งเน้น 4 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เรียน ครูผู้สอน สถานศึกษาและชุมชน โดยเฉพาะ การพัฒนาผู้เรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายอันดับแรก ผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบ การเสริมสร้างสมรรถนะ ของผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ต่อไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 และสถานศึกษาอาชีวศึกษาอื่น อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบ มุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหาร แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย กิจกรรมการดำเนินการและผลการดำเนินการ 4 ขั้นตอน

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

ขั้นตอนการดำเนินการประกอบด้วย

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ แนวคิดการจัดการอาชีวศึกษาตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2560-2579) และแนวคิดการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 แนวคิดด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน บูรณาการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 [10] แนวคิดทฤษฎีการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แนวคิดคุณลักษณะผู้เรียน ครูผู้สอนและผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ทฤษฎีตามแนวคิดการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Base Management) แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานอาชีวศึกษาด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานอาชีวศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

2) กำหนดกรอบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยจำแนกเป็นด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรของสถานศึกษา

3) สร้างเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมองค์ประกอบ วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้เรียน ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทรัพยากรของสถานศึกษา

การหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) การใช้ภาษา ความเหมาะสมและความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of item objective congruence) ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มตัวอย่างครูและบุคลากร นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนสถานประกอบการที่ไม่ได้ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.863

4) เก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา (research population) ประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมายจำนวน 4 กลุ่ม ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2561 ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 85 คน นักเรียน นักศึกษา รวม 2,325 คน ผู้ปกครอง 2,325 คน ชุมชนและสถานประกอบการ 141 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มประชากร โดยใช้การกำหนดขนาดตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (บุญชม ศรีสะอาด, 2541) รวมทั้งสิ้น 863 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 70 คน

นักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 345 คน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของ นักเรียน นักศึกษา โดยสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนนักศึกษา 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน จำนวน 345 คน ชุมชนและสถานประกอบการ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 103 แห่ง

5) วิเคราะห์ผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัย เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6) สรุปผลเพื่อนำไปใช้เป็นกรอบการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

1.2 ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

1) กำหนดกรอบแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ตามกรอบแนวคิดการบูรณาการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานอาชีวศึกษาด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน [11] กำหนดตามองค์ประกอบ 3 ด้านได้แก่ 1) สมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ 3) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและกำหนดขอบข่ายของข้อคำถามในการสัมภาษณ์

2. ร่างต้นแบบแบบสัมภาษณ์จากขอบข่ายของข้อคำถามที่ได้กำหนดขึ้น

3. นำร่างต้นแบบแบบสัมภาษณ์ที่ได้พัฒนาขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์และครอบคลุมของข้อคำถาม

4. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะ นำไปใช้

3) สัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาหรือการบริหารสถานศึกษา หรือเป็นผู้บริหารองค์กรภาคเอกชนหรือผู้แทนจากสถานประกอบการในชุมชน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน

4) วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งนำเนื้อหาที่จัดบันทึกไว้ในแบบบันทึกการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตามประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 สังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอน 1 เพื่อกำหนดกลยุทธ์การเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ใช้วิธีการวิเคราะห์ SWOT Analysis โดยให้ผู้เข้าร่วมวิเคราะห์ได้คิดและถกเถียง ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น รวมทั้งให้นำหนักและคะแนน เพื่อระบุจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค โดยปัจจัยที่มีคะแนนสูงจะเป็นปัจจัยหลักในแต่ละชุดของสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน หัวหน้าสาขาวิชา 13 คน หัวหน้างาน 25 งาน จำนวน 43 คน ประจำปีการศึกษา 2561

2.2 ยกย่องรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ ทักษะด้านความคิด ทักษะการประยุกต์ใช้ ทักษะชีวิตและการทำงาน

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเสริมสร้างความรู้ความสามารถผู้เรียน 2) การเสริมสร้างความรู้ความสามารถครูผู้สอน 3) การเสริมสร้างด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) การเสริมสร้างทรัพยากรของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ประกอบด้วย 1) การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ของสถานศึกษาในรูปแบบวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย 2) การวางแผน จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี 3) การดำเนินงาน โดยใช้แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) 4) การติดตามและประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

2.3 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน รวมทั้งประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

2.4 ปรับปรุงร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5 สร้างคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

3.1 ก่อนดำเนินการทดลองตามคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี และกิจกรรมภายใต้โครงการทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 4 โครงการ โดยมีหลักการพิจารณาโครงการ คือเป็นโครงการที่ส่งเสริมด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้และด้านทรัพยากรสถานศึกษา

3.2 ทดลองใช้รูปแบบในแต่ละโครงการจำนวน 4 โครงการ.กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการดำเนินโครงการจำนวน 378 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของกับโครงการที่ทดลองใช้ในการศึกษา 2562 (ปีงบประมาณ 2562 -2563)

3.3 ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการที่ทดลองใช้ 4 โครงการ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 การประเมินผลรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี จากผลการดำเนินโครงการตามรูปแบบ ได้นำผลจากการใช้รูปแบบมาสังเคราะห์และประเมินผล ประกอบด้วย

4.1 ผลการศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและสถานประกอบการต่อคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา หลังการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

4.2 ผลการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน ด้านทักษะความรู้ ทักษะความคิด ทักษะการประยุกต์ใช้ ทักษะชีวิตและการทำงาน

4.3 ผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

4.4 ผลการบริหารงานการสร้างภาคีเครือข่ายและขยายโอกาสความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วม การจัดการเรียนรู้

4. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

1. การศึกษาการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาในการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 79.2) เป็นนักเรียน นักศึกษา (ร้อยละ 41.5) ส่วนใหญ่เคยทำงานหรือเคยมีส่วนร่วมกิจกรรมกับทางสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 62.8) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่วนใหญ่ มีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 64.2) เช่น ร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดหรือเข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง

เป็นต้น

ผลการศึกษาศาภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.31, S.D. = .289) พิจารณารายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้เรียน (\bar{X} = 3.42, S.D. = .472) ด้านความรู้ความสามารถของครูผู้สอน (\bar{X} = 3.43, S.D. = .384) ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ (\bar{X} = 3.17, S.D. = .258) และด้านทรัพยากรของสถานศึกษา (\bar{X} = 3.23, S.D. = .455) ตามลำดับ

ความรู้ความสามารถของผู้เรียน (\bar{X} = 3.42, S.D. = .472) พบว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านวิชาชีพผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะ อยู่ในระดับมาก สำหรับด้านผู้เรียนมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์จากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความรู้ความสามารถของครูผู้สอน (\bar{X} = 3.43, S.D. = .384) พบว่า ด้านความรู้ความสามารถของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีทักษะความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และครูผู้สอนได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องและมีการนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นรูปธรรม สำหรับด้านครูผู้สอนมีความรู้และทักษะในการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ และการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และใช้นวัตกรรมที่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ (\bar{X} = 3.17, S.D. = .258) พบว่า มีความเห็นในระดับปานกลางทุกข้อ ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์จากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา โดยเฉพาะส่วนใหญ่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นเนื้อหาและกิจกรรมได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน และครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการฝึกทักษะปฏิบัติโดยจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ด้านทรัพยากรของสถานศึกษา (\bar{X} = 3.23, S.D. = .455) พบว่า มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเฉพาะที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีห้องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษามีสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งความรู้ ทักษะและด้านคุณธรรม และสถานศึกษามีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่เพียงพอทันสมัยและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ

2. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี กำหนดกรอบแนวทางการประเมินตามแนวคิดไว้ 3 ด้าน คือ ด้านสมรรถนะของผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีทักษะทั้งด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้พื้นฐาน การพูด การเขียน การฟัง และความรู้ทางวิชาชีพเฉพาะ ทักษะความคิด ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะการประยุกต์ใช้ ได้แก่ ความรู้ความสามารถการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ การเลือกใช้ข้อมูลให้เหมาะสม รวมทั้งทักษะการสื่อสาร การใช้ภาษาอังกฤษทักษะชีวิตและการทำงาน มุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ได้แก่ คนดี มีฝีมือ จิตอาสา

ด้านวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กำหนดประเด็นวิธีการเสริมสร้าง 4 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมความรู้ความสามารถของผู้เรียน การส่งเสริมความรู้

ความสามารถของครูผู้สอน การส่งเสริมด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการส่งเสริมทรัพยากรของสถานศึกษา

ด้านกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ใช้การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Base Management) ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอก การกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี กำหนดเป็นโครงการ/กิจกรรม โดยใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพ PDCA ประกอบด้วยขั้น การวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม การประเมินผล

ตอนที่ 2 สรุปผลการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี สรุปผลการศึกษาในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

2.1 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Analysis พบว่า วิทยาลัยมีโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาชัดเจนเหมาะสมสอดคล้องกับพันธกิจของวิทยาลัย บุคลากรของสถานศึกษามีความตระหนักและพร้อมปรับตัว ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพ อยู่ในระดับดี และสถานศึกษามีความพร้อมด้านการเรียนรู้และสร้างอาชีพให้บริการแก่ชุมชน แต่มีจุดอ่อนคือ กระบวนการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถผู้เรียนไม่สอดคล้องต่อการพัฒนาสมรรถนะตามคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นเนื้อหา มากกว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ผ่านการปฏิบัติ และงบประมาณที่จำกัด ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ปัจจัยโอกาส ได้แก่ เป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับด้านการผลิตนักเรียนนักศึกษาวิชาชีพในท้องถิ่นของ จังหวัดสระบุรี สำหรับปัจจัยด้านอุปสรรค ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีเวลา ต้องทำมาหากิน ไม่ได้มีเวลากล่อมเกลาลูกหลานของตนเองเท่าที่ควร สื่อทางสังคมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและข้อจำกัดด้านการได้รับจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด

2.2 ผลการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี มีรูปแบบที่สร้างขึ้น 3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

สมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะด้านความรู้ ผู้เรียนอาชีวศึกษาควรมีทักษะความรู้พื้นฐาน การพูด อ่าน เขียน ในการสื่อสาร มีทักษะวิชาชีพเฉพาะทาง

2. ทักษะด้านความคิด ได้แก่ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างผลงานได้

3. ทักษะการประยุกต์ใช้ได้แก่ ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี การเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม ทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ

ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

4. ทักษะชีวิตและการทำงาน ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านผู้เรียนมีความสามารถ

ในการปรับตัว มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานเป็นทีม การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีระเบียบวินัย จิตอาสา มีความรักองค์กร

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

การเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 กำหนดขอบข่ายการเสริมสร้างสมรรถนะไว้ 4 ด้าน ได้แก่

1. เสริมสร้างความรู้ความสามารถของผู้เรียน จัดกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถด้านวิชาการและวิชาชีพ จัดกิจกรรมเสริมสร้างด้านคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

2. เสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูผู้สอน จัดกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถครูผู้สอน ได้แก่ ส่งเสริมสมรรถนะครูผู้สอนด้านทักษะการออกแบบการจัดการจัดการเรียนรู้อุทิศศตวรรษที่ 21 สร้างเครือข่ายความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาครูผู้สอน

3. เสริมสร้างด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อุทิศศตวรรษที่ 21 จัดกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างสมรรถนะด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อุทิศศตวรรษที่ 21 ได้แก่ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อุทิศศตวรรษที่ 21 ร่วมกับสถานประกอบการ สร้างภาคีเครือข่ายร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้อุทิศศตวรรษที่ 21 ร่วมกับสถานศึกษา

4. การเสริมสร้างด้านทรัพยากรของสถานศึกษา จัดกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างสมรรถนะด้านทรัพยากรของสถานศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วม

- ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายร่วมสถานประกอบการ ชุมชนสนับสนุนการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

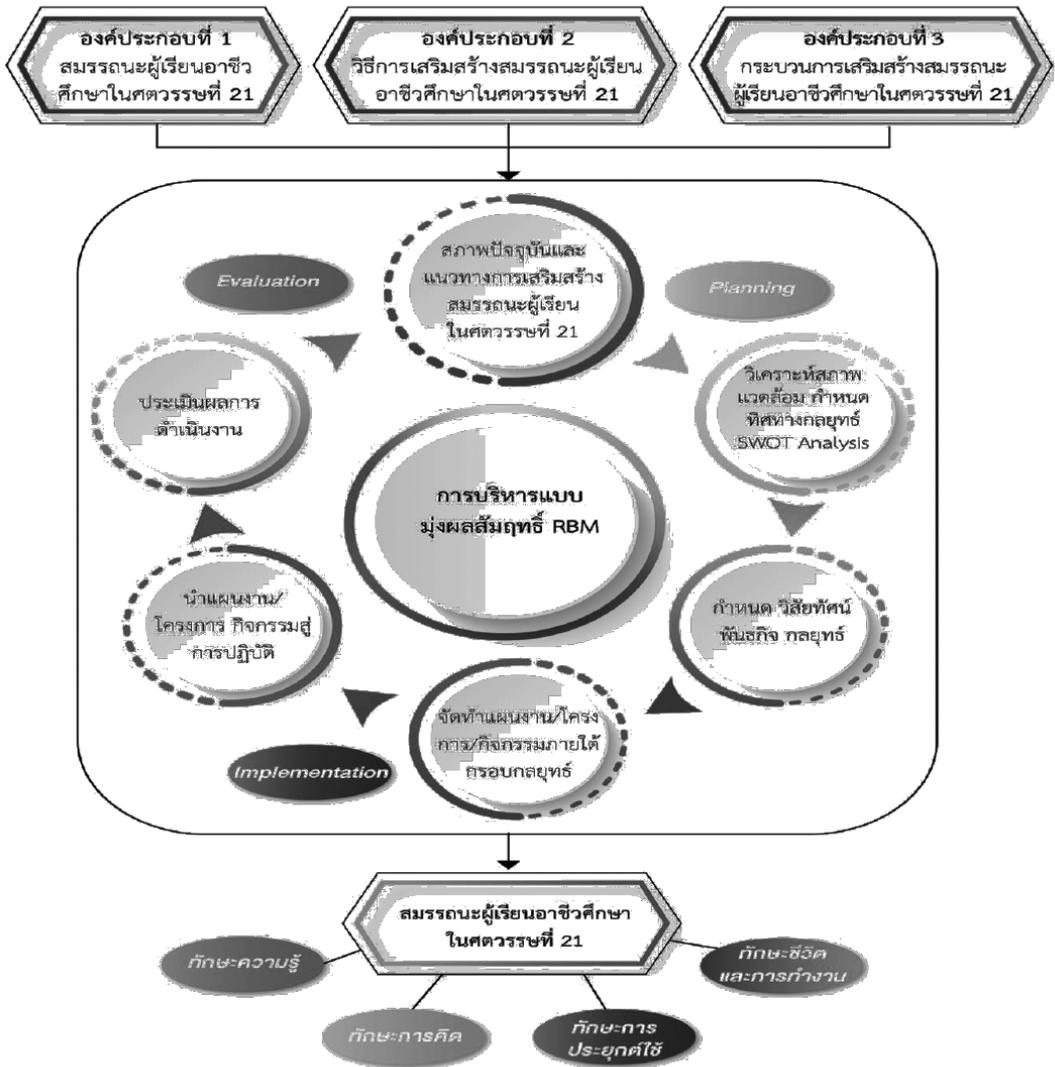
ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดทิศทางกลยุทธ์ของสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดกลยุทธ์ โดยใช้ SWOT Analysis กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กำหนดกลยุทธ์ การเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. การวางแผน นำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี กำหนดโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับกลยุทธ์

3. การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน

4. ติดตามประเมินผล



ภาพที่ 3 รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

ตอนที่ 3 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี โดยกำหนดรูปแบบกลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ ประจำปี การศึกษา 2562 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อโครงการที่ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี จำนวน 4 โครงการ พบว่าโดยภาพรวม มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุด ได้แก่ โครงการยกระดับการจัดการศึกษา ทวิภาคี ($\bar{X} = 4.56$) พอใจในระดับมาก ได้แก่โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$) โครงการพัฒนาด้านวิชาการและเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพทุกสาขาวิชา ($\bar{X} = 4.50$) โครงการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.48$) ตามลำดับ ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 สรุปผลการประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

ความพึงพอใจของชุมชนและสถานประกอบการต่อคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาหลังการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี โดยภาพรวม สถานประกอบการและชุมชนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.78$) มีความสามารถในการปรับตัวในสังคม สามารถทำงานเป็นทีมได้ ($\bar{X} = 4.69$) สามารถใช้เทคโนโลยี สืบค้นข้อมูล รับส่งทางอินเทอร์เน็ตได้ รวมทั้งใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ ได้ ($\bar{X} = 4.53$) มีความสามารถในการใช้ทักษะวิชาชีพเพื่อการแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.53$) ตามลำดับ

ผลการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน ด้านทักษะความรู้ ทักษะความคิด ทักษะการประยุกต์ใช้ ทักษะชีวิตและการทำงาน การบริหารตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามแผนเชิงกลยุทธ์หลักที่ 1การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผลที่เกิดจากผู้เรียนตามกลยุทธ์รอง 5 ข้อ ด้านความรู้ ด้านทักษะการประยุกต์ใช้ และด้านทักษะชีวิตและอาชีพ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานอาชีวศึกษาในปีการศึกษา 2562 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2561 ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ทักษะด้านความรู้ ได้แก่ จำนวนผู้เรียนที่สอบผ่านมาตรฐานวิชาชีพ ปีการศึกษา 2562 คิดเป็นร้อยละ 99.25 และปีการศึกษา 2561 คิดเป็นร้อยละ 96.91 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.34 จำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบระดับชาติ (V-Net) ปีการศึกษา 2562 คิดเป็นร้อยละ 86.6 ปีการศึกษา 2561 คิดเป็นร้อยละ 65.43 เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.47

ทักษะด้านการประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศไปสร้างสรรค์ผลงาน จากผลการประเมิน

คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานอาชีวศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีทักษะการประยุกต์ใช้ การสร้างสรรค์ผลงาน ในปีการศึกษา 2562 คิดเป็นร้อยละ 99.25 และปีการศึกษา 2561 คิดเป็น ร้อยละ 96.91 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.34

ทักษะชีวิตและการทำงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี มีผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาในปีการศึกษา 2562 ระดับยอดเยี่ยม มีผลความพึงพอใจในระดับ 4.69 ปีการศึกษา 2561 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 4.40

สรุปผลการบริหารงานตามกลยุทธ์หลักที่ 2 การพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21

ผลการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัด ทำแผนพัฒนาสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารมีนวัตกรรมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา เช่น การกำหนดรูปแบบกระบวนการบริหารจัดการเพื่อความคล่องตัว และความสะดวกในการบริหารจัดการ โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การใช้ระบบสารบรรณ อิเล็กทรอนิกส์ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางสารสนเทศ ทางอินเทอร์เน็ต ให้เป็นที่รู้จัก แก่องค์กร หน่วยงานภายนอก หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป ผลการประเมินตนเองเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ค่าคะแนน 5 มีระดับคุณภาพ ยอดเยี่ยม

ผลการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาระยะ 4 ปี (2562-2565) จัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริการ จัดการด้านต่าง ๆ เช่น ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (RMS) พร้อมคู่มือการใช้งานโปรแกรมระบบงาน สารบรรณ การใช้ระบบโปรแกรม STD 2003 เพื่อการบริหารจัดการข้อมูลด้านผู้เรียน พร้อมคู่มือระบบ สารสนเทศประเมินครูและประเมินครูที่ปรึกษา ระบบสารสนเทศงานหลักสูตรการเรียนการสอน ระบบสารสนเทศงานวัดผลและประเมินผล และระบบสารสนเทศงานทะเบียน ผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาด้านประสิทธิภาพของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการ พบว่า ปีการศึกษา 2561 มีความพึงพอใจในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.54$) ปีการศึกษา 2562 ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ ผลการประเมินความพึงพอใจ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.90$)

ผลการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน ตามกลยุทธ์หลักที่ 4 การให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกฝ่าย เสริมสร้างทัศนคติที่ดีรวมทั้งการใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการ ผู้วิจัยใช้การดำเนินการบริหารจัดการตามแนวทางสถานศึกษาคุณธรรม โดยความร่วมมือและข้อตกลงร่วมกันของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน นักศึกษา กำหนดและถือปฏิบัติตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มุ่งเน้นสังคมแห่งการเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรม จัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมแก่บุคลากร นักเรียน นักศึกษา สนับสนุนให้กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครู และบุคลากรดำเนินการตามโครงการคุณธรรม จริยธรรม โดยมีการนิเทศและเสริมแรงตามโครงการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรม

ส่งผลให้ในปีการศึกษา 2562 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาคุณธรรม และมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) ตามรายการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา อยู่ในระดับ ยอดเยี่ยม

5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลจากการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ซึ่งดำเนินงานแผนงาน โครงการ กิจกรรม ตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2562 -2566) และแผนปฏิบัติการประจำปีพ.ศ. 2562 ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์และพันธกิจ ผลการดำเนินงานโครงการตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี จัดการตามแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้ ด้านทักษะการประยุกต์ใช้ ทักษะด้านการประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศไปสร้างสรรค์ผลงานและด้านทักษะชีวิตและอาชีพ พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานอาชีวศึกษาในปีการศึกษา 2562 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2561 ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยมีการกำหนดแผนงาน โครงการที่ส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดวิภาค ศรีจอมขวัญ [12] ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาไทยด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ภายใต้กลยุทธ์การพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า ครูมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้หลากหลายเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ การใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้จัดการเรียนการสอน โดยวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรีจัดทำโครงการนิเทศการสอนภายในอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ส่งผลให้ผลการประเมินคุณภาพภายในโดยภาพรวมปีการศึกษา 2562 อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2561 สอดคล้องกับอดิเทพ ไข่เพชรและอร่ามศรี อาภาอดุล.[13] กล่าวว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการประเมินตนเองก่อนและหลังการฝึกอบรม 2) ขั้นตอนการให้ความรู้รายละเอียดของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) ขั้นตอนการวิเคราะห์และสังเคราะห์การสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) ขั้นตอนการทบทวนรายละเอียดในการจัดการสอนแบบการใช้โครงการเป็นฐาน และ 5) ขั้นตอนการบูรณาการการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เข้ากับการสอนแบบการใช้โครงการเป็นฐาน ผลการประเมินสมรรถนะตนเองหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ผลการประเมินกลยุทธ์การสร้างภาคีเครือข่ายและขยายโอกาสความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วม

การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผลการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน การศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัด ทำแผนพัฒนาสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การนำระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบผลการประเมินตนเองเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ค่าคะแนน 5 มีระดับคุณภาพ ยอดเยี่ยม ผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์การสร้างความร่วมมือ ภาคีเครือข่าย สอดคล้องกับ แนวคิดของ ประชาคม อินทราชิต [5] กล่าวว่า ค่านิยมอาชีวศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษา มีค่านิยมที่เป็นเป้าหมายหลัก ในการปลูกฝังที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ คุณธรรม (Merit) คุณภาพ (Quality) ความร่วมมือ (Collaboration) และความเป็นมืออาชีพ (Professional)

ผลการบริหารงานตามกลยุทธ์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาระยะ 4 ปี (2562-2565) จัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการบริการ จัดการด้านต่าง ๆ ผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ อยู่ในระดับ มาก วิทยาลัย อาชีวศึกษาสระบุรีจัดทำโครงการสถานศึกษาคุณธรรมและจัดกิจกรรม วางแผนดำเนินการอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของสิริมนต์ นฤมลศิริ [14] ที่กล่าวว่า การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 6 ยุทธศาสตร์ มีความเหมาะสม และการประเมิน ผลการบริหารตามกลยุทธ์มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก

รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ดำเนินการภายใต้ 3 องค์ประกอบ คือ 1) กำหนดสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ว่าผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ควรมีสมรรถนะในด้านทักษะความรู้ ทักษะความคิด ทักษะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และทักษะชีวิตและการทำงาน 2) วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา ในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยมุ่งเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นด้านผู้เรียน ความรู้ความสามารถ ของครูผู้สอน ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ 3) กำหนดกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน วิทยาลัยใช้การ บริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Base Manangement) ซึ่งประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) โดยกำหนดทิศทางในการกำหนดกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ นำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยจัดทำแผน พัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม2) การปฏิบัติ (Implementation) ดำเนินงาน ตามแผนงานโครงการ โดยใช้การบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA กำกับติดตาม และ 3) การประเมินผล การดำเนินงาน (Evaluation และประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมุ่งหลักการมีส่วนร่วม ของทั้งบุคลากร ชุมชน และสถานประกอบการ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้สมรรถนะในศตวรรษที่ 21 เพิ่มสูงขึ้น หลังการใช้รูปแบบ ผลลัพธ์จากการบริหารจัดการตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 โดยใช้การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ส่งผลใน 4 ประการ ได้แก่ วิทยาลัย อาชีวศึกษามีระบบการบริหารที่มีคุณภาพ (System Management) ครูผู้สอนมีความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 (Master) การสร้างภาคีเครือข่ายจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (Associate)

ผลที่เกิดกับผู้เรียน (Result) และสถานศึกษามีการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology) ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งการพัฒนาไปให้ผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนมีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 (Competency)

ข้อเสนอแนะ

1. การนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ไปใช้ควรมีการปรับปรุงหรือประยุกต์รูปแบบให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และกำหนดสมรรถนะวิชาชีพให้เหมาะสมในแต่ละหลักสูตรการเรียนการสอน

2. การดำเนินการตามกลยุทธ์รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ควรมุ่งเน้นกระบวนการนิเทศ กำกับติดตามการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ควรพัฒนาศักยภาพนักเรียน นักศึกษาสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยพัฒนาความรู้พื้นฐาน ทักษะและเจตคติที่ดีของ สร้างแรงบันดาลใจ ให้เห็นความสำคัญของการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ วางแผนการบริหารงบประมาณและการระดมทรัพยากรโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงาน สถานประกอบการหรือชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- [1] ปีนา กุตติพารามบิล. (2562). พัฒนาเยาวชนให้พร้อมรับมือกับอนาคตได้อย่างมั่นใจ. องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, ประเทศไทย, กรุงเทพฯ.
- [2] เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา,สำนักงาน. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20ปี (2560-2579) ฉบับย่อ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- [3] พิเชษฐ์ ยิ่งตรง. (2560). กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน ศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [4] ฤกษ์ชัย เพ็ชรคง. (2559). อาชีวศึกษากับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2563. จาก http://www.rtc.ac.th/www_km/03/0314/027-1-57.pdf.
- [5] ประชาคม จันทระชิต. (2561). แผนพัฒนาการอาชีวศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาในแต่ละระดับภาค. เอกสารอัดสำเนา.
- [6] คณะกรรมการการอาชีวศึกษา,สำนักงาน. (2559). แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- [7] ปัญญานันต์ วิเศษสมวงศ์. (2562). ส่วนอาเซียนสำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศจากบทความออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2563. จาก <http://www.asean thai.net/special-news detail.php?id=127>.
- [8] พัชนี คำหนัก. (2559). แนวคิดการสร้างกำลังแรงงานอาชีวะ ของรัฐบาลทหารภายใต้มาตรา 44. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประชาไท.
- [9] รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน),สำนักงาน. (2558). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม(2554-2558) วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ.
- [10] เลขาธิการสภาการศึกษา,สำนักงาน. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579). พิมพ์ครั้งที่ 1, บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, กรุงเทพฯ.
- [11] ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญและวารงคณา ทองนพคุณ. (2557). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต. ภูเก็ต : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- [12] วิภาดา ศรีจอมขวัญ. (2556). รูปแบบบริหารการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาไทย. วารสารดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, ปีที่ 3,ฉบับที่ 3, กันยายน -ธันวาคม.
- [13] อติเทพ ไขเพชรและอร่ามศรี อาภาอดุล.(2563). การสร้างรูปแบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูวิชาชีพในการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา, ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม- ธันวาคม 2563)
- [14] สิริมนต์ นฤมลสิริ. (2557). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, ปีที่ 16 (ฉบับที่ 2) เมษายน -มิถุนายน 2557.